

FONTENENYTT

Høsten 2013

FONTENEHUSET STAVANGER

Adresse: St. Svithuns gate 37

4008 Stavanger

TLF: 51535393

Org. Nr. 971 338 709

www.fontenehuset.org

post@fontenehuset.org

Kontonr: 9685.05.50481

Leder v/Cecilia Wiik

Kan vi annet enn å smile etter en så fin sommer. Det er virkelig lenge siden vi har opplevd mangel på regn i våre "farvann". Dette var kjærkommet slik at vårt sommerprogram kunne avvikles i optimalt vær denne gang. Flere dagsturer gjennom juli måned og høydepunktet — hytteturen til Svanevatn samlet hele 17. deltakere. Selv satte jeg også stor pris på å få invitere til grilling i kolonihagen min en nydelig julidag og tar gjerne en reprise.

Vi har hatt utskifting i staben og ansatt to unge, flotte jenter. Sammen med de yngre medlemmene vil de ansvare for gjennomføring av unge-voksne-rekrutterings-kampansjen som vi lenge har snakket om. Mariell og Karianne reiser snart på en ukes intensivkurs til Genesis Club og Fountain House i USA for lære mer om hvordan få yngre interessert og se mulighetene som Fontenehuset gir. Vi er spente på innspillene her i fra som skal gi et skikkelig "kick-off", nå som vi også har to unge studenter som ønsker å bidra.

Det er kjekt å se at vi fått en del nye medlemmer siden sist. "Verv-en-venn-kampanjen" holder fortsatt på og vi håper på en hyggelig overraskning når vi avslutter denne kampanjen i november.

Eva, ny medlem siden sist, startet sterkt med å invitere til svenskeinspirert kulturkveld som samlet nærmere 20 deltakere! Konseptet med internasjonale kulturkvelder kan sies fikk en "Flying start" og jeg er spent på fortsettelsen.

Høsten har nå gjort sitt inntog, men fremdeles har vi sommerblomster i hagen vår og grønnsakene ser ut til å fremdeles vokse slik at vi fortsatt har tilgang på kortreist mat. Årets høstfest ble dermed ikke en innhøstingsfest, men hyggelig allikevel. Åh, for en høst — sommer-temperaturer i oktober, klart og fint vær og høstfargene kjemper med å sette sitt preg i konkurranse med andre vekster som nekter å ta hviletiden sin.

God høst!

Fontenehuset gir livet mening

Fontenehuset Stavanger er et brukerstyrt klubbhus som drives etter en internasjonal modell, hvor arbeid er i fokus. Vi er til for deg som har psykiske helseutfordringer. Vi verken spør eller forholder oss til din eventuelle diagnose eller fortid. Hos oss er din nåtid i fokus, og at du ønsker å komme videre — bli inspirert!

Virker noe av dette spennende? Vil du bli med å ta del i hverdagen vår?

- Få hjelp med jobbsøknader,

delta på kurs og inspirere andre med det du kan?

- Treffe nye mennesker?
- Planlegge mat, gjøre innkjøp, servere og rydde?
- Utgi avis, lage reportasjer, intervjuer, fotografere, illustrere?
- Delta i kontorarbeid, hagearbeid og vedlikehold?

Ta kontakt for en omvisning!

Et sted å være

Det er et sted i Stavanger by

Hvor jeg kan søke ly.

Er jeg glad eller lei, så kan jeg være meg

Slippe å gå ensomhetens vei

Der treffer jeg noen som trøster meg

Og noen som sier jobb for meg

Jeg kan være til nytte, skrive eller male

Men uansett er jeg bare meg.

Signe

Gi meg mitt dagelige smil

Tekst; Arlene

-Så godt du lukter, Helge. Hva har du tatt på deg?
-Rene sokker

Læreren sto å forklarte klassen at noen barn blir født for tidlig. Da rakk lille Per opp hånden og sa; da hadde jeg flaks. Jeg ble født akkurat på fødselsdagen min, jeg.

Gutt; «mamma, mamma!»
Mamma; «ja, hva er det?»
Gutt; «jeg har kjøpt meg en DVD.»
Mamma; «Hvordan fikk du råd til den?»
Gutt; «jeg solgte TVen.»

Har du hørt om mannen som måtte velge mellom fotball og kona? Han syntes det var synd å måtte begynne å betale for hushjelp.

Vi har jobbet frem dette nummeret;

Knut, Arlene, Marita, Jan, Vanja, Karianne, Mariel, Torleif, Eva, Kjetil, Chris, Kjetil, Cecilia, Linn C. Bård, Thor S.

Vår kjære medarbeider, Torleif, forlater oss.

Tekst; Astrid, Torleif

Foto; Arkiv

Det er gått en tid siden Torleif sluttet her hos oss, men vi savner han fortsatt og prøver så godt vi kan å fylle noen av oppgavene han hadde.

Det var alltid så lett å spørre Torleif, han sa aldri nei og ingen sure kommentarer om dumme spørsmål og bagateller som vi allerede hadde blitt forklart for, mange ganger.

Torleif hadde roen og tolmodigheten inkarnert, men samtidig leken og med masse humor. Han var diplomatisk, og hensynsfull og en skikkelig gentleman med sine omsorgsfulle formuleringer.

Vi ønsker han og hans familie lykke til videre!

Astrid

Hjertelig takk for meg!

Jeg vil med dette takke alle dere jeg har møtt på min vei gjennom disse fire og et halvt årene på Fontenehuset. Dere har gitt dagene mine innhold – felles gleder og skuffelser, latter og frustrasjoner, startskudd og avsluttede kapitler.

Troen på at det bor uoppdagede kvaliteter i ethvert menneske

(som mennesket kanskje ikke ser eller verdsetter selv), er styrket. Årene har gitt meg mange flotte bevis på at det noen trodde var umulig, faktisk gikk an likevel. Jeg har også lært at det er veien til målet – ikke nødvendigvis målet i seg selv – som er viktig.

Ferden har gitt meg mange minnerike øyeblikk, helt fra ansettelsesintervjuet til av-

slutningsdagen ved langbordet, med hver centimeter fylt av mennesker jeg bryr meg om. Tusen hjertelig takk til deg som har vært en del av mitt liv, og lykke til videre i livet. Måtte dine håp og drømmer komme i havn, og nye formes!

Torleif

Nye medarbeidere: Mariell

Heisann!

Jeg heter Mariell og er ny medarbeider på Fontenehuset. Jeg er 34 år og utdannet ergoterapeut. Jeg og min mann flyttet fra Oslo i slutten av september for å prøve livet her på vestlandet. Jeg vokste opp i Åndalsnes, som er på nordvestlandet, så jeg venner meg nok fort igjen til vestlandsværet.

I Oslo jobbet jeg i Villa MAR som er et aktivitetssenter for rusavhengige i LAR-behandling. Der jobbet jeg i ca.

6,5 år. Det har vært en jobb jeg har trivdes med. Den har vært lærerik både personlig og faglig.

Jeg er glad for å kunne være en del av gruppen på Fontenehuset. Må si jeg føler meg privilegert som har fått denne muligheten. Jeg gleder meg til å bli bedre kjent med så mange fine mennesker.

Ellers er jeg glad i å reise, foto, male bilder (når tiden tillater det) og andre kreative aktiviteter.

Nye medarbeidere: Marita Rodal Helgesen

I en familie på fem vokste jeg opp sammen med to yngre søsken i den lille kommunen Sømna på Sør-Helgeland. Første gang jeg flyttet hjemmefra bar det ikke lenger enn til Mosjøen. Der bodde jeg i to år mens jeg utdannet meg til helsesekretær.

Etter også å ha sikret meg studiekompetanse, våget jeg meg litt lenger og flyttet til studiebyen Trondheim. Der begynte jeg på sosionomutdanningen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Etter dette året tok eventyrlysten plutselig overhånd, og førte med til andre siden av verden. Ett år ble da tilbrakt på Oahu, Hawaii i USA som «study abroad student». Jeg dro så tilbake til Trondheim for siste og avsluttende år på bachelorgraden. Jeg ønsket da å prøve meg på sosialt arbeid i praksis, og søkte derfor jobb ved Fontenehuset i Stavanger. Jeg var så heldig å bli tilbudt en medarbeiderstilling, og takket ja til det. Som nyutdannet og ny i arbeidslivet håper jeg medlemmene her vil gi meg en

sjanse, og at de kan tilgi meg når jeg trår feil. Å prøve og feile gir verdifull erfaring og vil ikke bare bidra til å gjøre meg til en bedre sosialarbeider, men også et bedre menneske. Mitt ønske er å kunne være med på å skape en meningsfull og god hverdag for husets medlemmer, og å være en person de kan stole på og føler de kan komme til uansett hva det skulle være.

Som den fotballentusiasten jeg er (heia Arsenal!) ser jeg for meg at jeg vil være en ivrig igangsetter når det kommer til Fontenehusets fotballtrening på torsdager. Ellers er jeg svært glad i friluftsliv, og er ikke vanskelig å be dersom muligheten for en tur skulle by seg.

Eva, nytt medlem

Mitt navn er Eva og jeg er nytt medlem på fontenehuset. Jeg er opprinnelig svensk men har bodd i Norge i 12 år. Jeg har jobbet med mange forskjellige ting opp gjennom årene. Når jeg først flyttet til Norge jobbet jeg i fiskeindustrien på en liten øy. Seinere flyttet jeg til Trondheim og jobbet mange år som servitør og kokk. Så har jeg og prøvd sykehjem. Jeg trives godt og jobbe med mennesker og håper å kunne gjøre det snart igjen. Jeg er oppvokst på landet i midten av Sverige i norrland. Hvis dere har sett barna i bakkebygrenda av Astrid

Lindgren så skjønner dere hvordan jeg bodde som liten. Her i Stavanger har jeg begynt å gå på Fontenehuset. Syns dette er en bra plass og være, der en kan delta i enkle arbeidsoppgaver, få arbeidstrening og ikke minst komme inn i et godt fellesskap med ansatte som jobber her og medlemmer. Takk alle sammen fordi dere har tatt så godt imot meg. Gleder meg til høsten og vinteren på Fontenehuset og alt spennende som skal skje her. Jeg trives godt i Norge og synes Nordmenn er i stort sett hyggelige. Men når det kommer til hjertet så er jeg nok svensk og

kommer alltid og heie på Sverige i fotball, grand prix med mere.

Leserinnelegg

Tekst: Vanja

En tid med personlige, juridiske og politiske tap går mot en «slutt?»

Psykiatrien er en av de mektigste instansene vi har i det sivile samfunn, i Norge. I dette perspektivet kan det være grunn til å nevne at psykiatriske pasienter er den største klassen i global sammenheng, som må tåle de alvorligste overgrep, den groveste utnyttelse, den mest iakttakende neglisjeringen og den mest åpenbare diskrimineringen. For å drøfte dilemmaet hvordan det er mulig å oppnå en større rettighetsforståelse av og for psykiatriske pasienter, kan det være lurt å begynne med hvilken menneskerettighetsstatus norske psykiatriske pasienter «har». Og hvor langt myndighetene er i stand til å strekke grensene.

Det er av særlig betydning, hvilken rettighetsstatus pasientene er klar over at de selv har, men også hvordan man kan få innflytelse på sitt liv og sine lovgitte og internasjonalt retningsgivende: RETTIGHETER.

For det første, Psykiatriansees ofte ikke som en rettighet, men som en byrde. Dette perspektivet skaper mange problemer.

Folk som åpenbart trenger hjelp oppsøker ikke

psykiatriske instanser. Folk som er under behandling får lett en følelse av at behandlingen ikke skjer av hensyn til sin egen helse, eller på noen måte er i egen interesse.

Politikere får lett inntrykk av at psykiatrien kan brukes til politiske formål.

Personalet får lett en oppfatning av at pasientene er et privilegium, og at ansatte står i et eieforhold til pasientene.

Hvordan kan vi vite hvilke rettigheter psykiatriske pasienter har, når ingen følger opp de lovpålagte pliktene? Hvordan kan vi konfrontere samfunnet og psykiatrien med det som er alminnelige menneskerettigheter?

Her er noen nøkkelsetninger så vi lettere vet hvilke krav og plikter vi har som pasienter, hvordan saksbehandlingsapparatet vurderer helsebehovene våre.

Helsehjelpen skal være en aktuell hjelp, det betyr at psykiatrien vanligvis «ikke!» skal innebære behandling som svekker helsa psykisk eller fysisk, psykiatrien skal for eksempel. Ikke bidra til å svekke menneskeverdet!

Det er sentralt hvor nødvendig den aktuelle helsehjelpen er, hvor nødvendig uli-

ke former for inngripen er, og ikke minst hva som er det reelle behovet – man kan ikke «velge» hvem som skal bli pasient, så å si etter egen smak!

Man skal vurdere om helsehjelpen, og omstendighetene rundt helsehjelpen er forsvarlig, og at elementer som tillitt, informasjon, medvirkning, riktige vurderinger er avgjørende bla. Rundt forsvarlighetskravet også vedrørende internasjonale menneskerettigheter ikke minst med tidsperspektiv «et» i betraktning.

Hvor lang tid tar det før man vurderer hvorvidt «behandlingen» er etisk eller formålstjenelig?

Hvor ofte kan man forandre på, eller utsette pasienten for inngripen? Hvem har den beste kompetansen relatert til behandlingen og omfanget av tiltak? Hvilke vurderinger er sentrale med hensyn til forsvarlighetskravet?

Både for pasienter og helsepersonell er det ofte konflikter om «rettigheter». Rettighetene er utløst av bestemte situasjoner, dvs. at personalet kan ikke betrakte pasientenes rettigheter som «sine» og heller ikke at behandling blir vurdert som et privilegium ofte med bakgrunn i maktbruk. Dette betyr at saksbehandlingsapparatet må tre inn når de har plikt til det og oppdager at behov foreligger.

Rettighetene er beskrevet i lovsform etter byråkatiets forarbeid og stortingets godkjenning. Dette vil i stor grad si at saksbehandlingsapparatet selv kommer med lovforslag, de selv ser som nødvendige.

Det er svært mange

sentrale spørsmål rundt psykiatriske pasienters rettigheter, det er viktig at vi er klar over dette så systemet ikke misbrukes til å undergrave de rettighetene som faktisk sikrer vår intellektuelle, emosjonelle og sjelelige eksistens. Samfunnet be-

står OGSÅ av psykiatriske pasienter, således er det viktig å fastslå at det tom. Går det noen grenser for hva denne gruppen!, kan finne seg i. mer oppdatering følger i neste nummer av fontenenytt.

Ekstrem Oppussing

Tekst: Knut

Foto: Jan

Grillhytten har blitt pusset opp.

I løpet av ettersommeren har grillhytten blitt malt både utvendig og innvendig. Lasse har vært malermester, og fra å være beige utvendig og furu innvendig, er den nå blitt helhvitt innvendig, og sort, hvit og rød utvendig.

Tur til Utstein Kloster

Tekst: Arlene

Fredag den 12. juni skulle vi på dagstur til Utstein Kloster.

Det ble leid inn en gammel rød stasjonsvogn, som var støvete og gammel.

Vi var 12 stykker på denne turen. Stasjonsvognen tok 8 personer, og Petters bil tok 4 personer. De som var med var Olav, Chris, Arlene, Valborg, Petter, Lasse, John Tore, Elisabeth, Blondyna, Hanne, Dyoniz og Torleif.

Torleif var sjåføren i stasjonsvognen, og vi humpet avgårde.

Dagen opprant med dét flotte været. Varmt ble det.

Torleif som var ansatt da kjørte veldig fint. Praten gikk på løst

og fast. Så omsider var vi ved Mastrafjord unnelen, og den var 4424 meter lang. Gjennom tunnelen var vi 133 meter under havet og en stigning på 8%.

Tunnelen var ferdig og åpnet 30. november 1992.

Omsider var vi framme på Utstein Kloster, og vi skulle få omvisning kl 12. Og presis kl 12 så kom en som heter Vidar og skulle vise oss rundt. Det ble mangen fortelling om munkene. Og vi var i forskjellige rom, med både utstilling av møbler, malerier, med mer. Så da omvisningen var ferdig, takket vi for oss.

Så bar det ned til hagen, og der var det benker og langbord. Mat, pålegg, ost + mer ble dekk-

ket på bordet. Kaffekanner og tekkanner hadde vi også med. Maten hadde vi pakket på Fontenehuset på forhånd. Tarmene våre holdt på å vrenge seg så sultne var vi.

Vi dro fra klosteret i 14-tiden, og da bar det hjemover. Og siste stopp var når vi kom til Fontenehuset. Og vi takket Torleif for den flotte turen, og vi gikk fornøyde hjem med smil om munnen.

”Livet er alt som skjer, mens du planlegger noe annet”.

Sommertur til Lundsvågen Naturskole.

Tekst: Kjetil.

Foto: Chris

Fredag andre mai var vi på dagstur på Lundsvågen Naturskolen på Hundvåg. Vi var 10 stykker som deltok. Det ble en fantastisk

dag på sommerens fineste dag. Vi ble hentet i vågen av en hyggelig kar ved navn Bjørn. Han født og oppvokst på kaien i Stavanger, og var en fantaskisk guide som fortalte historier fra Hundvågsiden. Vi var med og trakk teiner og fikk 12 stk krabber som ble kokt og spist! Det ble en super dag.

4 på huset: - hva har du gjort i sommer?

Tekst: Arlene

Foto: Marita/Linn c.

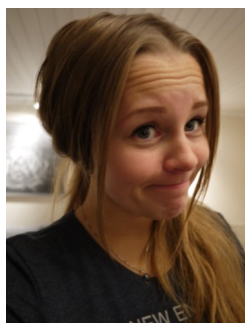
Karsten

Vært i London, vært på kjøkken, service å lagd mat. Dagstur til fjellet, med overnatting ved Langevatn.

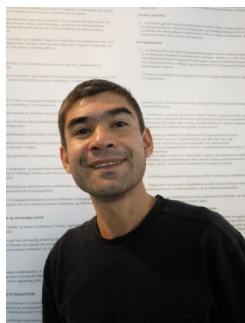
Eva

Har vært en tur i Oslo.

Marita

Først var jeg tre uker i Tyrkia og koste meg sammen med familien. Etter det var jeg turist i eget land rundt Sjøa og Lom i Oppland før jeg dro hjem til Sømna på en liten sommervisitt.

Asat

Kost meg i Stavanger, vært på gladmat, jobbet i hagen, laget terrasse. Av og til å jobbet på Fontenehuset.

Leserinlegg

Tekst; Tor Frøydland

Rett til helsehjelp basert på fritt og informert samtykke.

Retten til å selv bestemme over eget liv og helse er fundamentert i menneskerettighetene fra 1948, Europeiske menneskerettighets konvensjonen av 1950 og The Human Bill of Rights from 1966, og henger nært sammen med sivile og politiskerettigheter og frihet fra tortur eller nedverdiggende eller umenneskelig behandling. Det omfatter også rett til respekt for fysisk og psykisk integritet.

ØSK komiteen fra FN som overvåker konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, understreker at retten til helse inneholder både krav og friheter, hvor frihetene inkluderer retten til selv å kontrollere sin egen helse og kropp, frihet fra tortur og annen mishandling. Det inkluderer også retten til å være fri fra medisinsk behandling og eksperimenter uten samtykke.

Statens plikt overfor ØSK komiteen er å sikre at helsehjelpen gis basert på fritt og informert samtykke og avstå fra å bruke tvangsbehandling, unntatt i eksepsjonelle tilfeller for behandling av psykiske lidelser eller for forbygging og kontroll av smittsomme sykdommer.

Konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter ble utarbeidet 6 år før konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne, CRPD ble ferdigbehandlet og vedtatt i FNs generalforsamling, og unntaket med ØSK-komiteen oppstiller i psykiske lidelser kolliderer med normer bestemmelser i CRPD. CRPD artikkel 25 slår fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne, herunder også nedsatt mental eller psykososial funksjonsevne, har rett til høyest oppnåelige helsestandard uten diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Det kreves også at medisinsk personell gir mennesker med nedsatt funksjonsevne like god behandling som andre mennesker og behandlingen skal skje på et fritt grunnlag og informert samtykke.

Retten til helse som frihet og respekt for fysisk og mental integritet, har ofte blitt ignorert og underkommunisert fra fagmiljøer og myndigheter. De bruker retten til helse som et argument for å legitimere tvangsbehandling. Det kommer også frem i statens holdning til å yte helsehjelp til personer uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen, altså tvangsbehandling, uten at det reflekteres over frihetsinnholdet i retten til helse.

Statens tradisjonelle syn på

tvangsbehandling kommer klart til uttrykk i Bernt utvalgets rapport. Statens plikt til å oppfylle "retten til nødvendig helsehjelp" til uttrykk slik.

"Tradisjonelt er tvangsreglene begrunnet med at den enkelte skal sikres oppfyllelse av retten til nødvendig helsehjelp i situasjoner hvor vedkommende på grunn psykisk lidelse ikke lenger kan ivareta egne interesser."

Et slikt menneskesyn føyer seg inn i en paternalistisk, medisinsk tradisjon, der mennesker med nedsatt mental funksjonsevne betraktes som objekter for medisinsk intervensjon, istedenfor subjekter med iboende verdighet og menneskerettigheter. De begrunner det også med at pasienten ikke har sykdomsinsikt og ikke kjenner sitt eget beste. Mennesker med nedsatt funksjonsevne plasseres således i en avmaktsposisjon, hvor medisinsk personell overtar definisjonsmakten over vedkommendes interesser og behov, og ser det som sin plikt å gripe inn i vedkommendes fysiske og psykiske integritet i den hensikt å "fikse", "helbrede", "bedre" eller "normalisere" vedkommende. En slik medisinsk modell er i sterk kontrast til den sosiale modell, som CPRD bygger på

Ved tvangsinngrep foretar inngrep i grunnleggende menneske-

rettigheter, som rett til respekt for privatliv og rett til frihet. Spørsmålet er om et slikt inngrep menneskerettslig kan være legitime, ikke hvorvidt de oppfyller individets rettigheter. Hvilke krav må da oppfylles? Det å bli utsatt for tvangsinngrep kan ikke hevdes å være en "rett". Hovedregelen er at individene har rett til selv å råde over seg og sitt, uten innblanding utenfra, spesielt offentlig innblanding. Både retten til frihet og retten til privatliv er nedfelt i EMK. FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, ICCPR og andre menneskerettighetsinstrumenter, åpner for at staten kan gjøre unntak fra hovedregelen og gripe inn i privatlivet. Slike inngrep må være i samsvar med landets lover i et demokratisk land.

Det er to lover som gjelder ved tvangsinngrep. Det er lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern, og lov om pasient- og brukerrettigheter. Lovene gir mennesker uten samtykkekompetanse rett til å utale seg og deres nærmeste pårørende før tvangsvedtak kan fattes. Retten til å uttale seg gjelder blant annet spørsmålet om etablering av tvungen observasjon og tvungent psykisk helsevern, samt hvilken institusjon som skal ha ansvaret for det tvungne vernet.

Formålet med loven er her å sikre at etablering og gjennomføring av psykisk helsevern skjer på en forsvarlig måte og i samsvar med grunnleggende rettsikkerhetsprinsip-

per. Formålet er videre å sikre at de tiltakene som er beskrevet i loven, tar utgangspunkt i pasientens behov og respekten for menneskeverdet. Brukere skal ha den informasjon som er nødvendig for å få tilstrekkelig innsikt i tjenestetilbudet og kunne ivareta sine rettigheter. Dette er svært viktig i behandlingsklager i kontrollkommisjonen, slik at pasienter eller brukere har innsikt i journal med bilag og kommisjonens underlagsdokumenter slik at vedkommende til enhver tid kjenner sykehusets anførsler og kan forsvare seg i mot disse. Det er i seg selv et grunnleggende rettsikkerhetsprinsipp å kjenne motpartens anførsler, da en rettsinstans behandler klagen din.

Spørsmålet om retten til helsehjelp basert på et fritt og informert samtykke, er stadfestet i CRPD, men Norge reserverte seg mot tre artikler, 12, 14 og 25, slik at fortsatt tvang mot mentalt lidende er mulig. Hvilke krav må da være oppfylt, for at staten, ved rettslig regulering, har adgang til å iverksette helsemessig begrunnede inngrep som det ikke samtykkes til, utenfor nødrettslige og smittebegrunnede situasjoner? Og i tilfelle kan adgangen til å foreta slike inngrep gis i større utstrekking overfor mennesker som anses å ha nedsatt psykososial funksjonsevne enn andre borgere?

Verdens helseorganisasjon, WHO påpeker at det å behandle mennesker med nedsatt funksjonsevne uten deres

frie og informerte samtykke er et klart og alvorlig brudd på deres rett til helse, er uetisk og i strid med CRPD.

Ved tvangsinngrep foretar inngrep i grunnleggende menneskerettigheter, som rett til respekt for privatliv og rett til frihet. Spørsmålet er om et slikt inngrep menneskerettslig kan være legitime, ikke hvorvidt de oppfyller individets rettigheter. Hvilke krav må da oppfylles? Det å bli utsatt for tvangsinngrep kan ikke hevdes å være en "rett". Hovedregelen er at individene har rett til selv å råde over seg og sitt, uten innblanding utenfra, spesielt offentlig innblanding. Både retten til frihet og retten til privatliv er nedfelt i EMK. FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, ICCPR og andre menneskerettighetsinstrumenter, åpner for at staten kan gjøre unntak fra hovedregelen og gripe inn i privatlivet. Slike inngrep må være i samsvar med landets lover i et demokratisk land.

Det er to lover som gjelder ved tvangsinngrep. Det er lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern, og lov om pasient- og brukerrettigheter. Lovene gir mennesker uten samtykkekompetanse rett til å utale seg og deres nærmeste pårørende før tvangsvedtak kan fattes. Retten til å uttale seg gjelder blant annet spørsmålet om etablering av tvungen observasjon og tvungent psykisk helsevern, samt hvilken institusjon som skal ha ansvaret for det tvungne vernet.

Fortsettelse fra forrige side

Formålet med loven er her å sikre at etablering og gjennomføring av psykisk helsevern skjer på en forsvarlig måte og i samsvar med grunnleggende rettsikkerhetsprinsipper. Formålet er videre å sikre at de tiltakene som er beskrevet i loven, tar utgangspunkt i pasientens behov og respekten for menneskeverdet. Brukere skal ha den informasjon som er nødvendig for å få tilstrekkelig innsikt i tjenestetilbudet og kunne ivareta sine rettigheter. Dette er svært viktig i behandlingsklager i kontrollkommissjonen, slik at pasienter eller brukere har innsikt i journal med bilag og kommisjonens underlagsdoku-

menter slik at vedkommende til enhver tid kjenner sykehusets anførsler og kan forsvare seg i mot disse. Det er i seg selv et grunnleggende rettsikkerhetsprinsipp å kjenne motpartens anførsler, da en rettsinstans behandler klagen din.

Spørsmålet om retten til helsehjelp basert på et fritt og informert samtykke, er stadfestet i CRPD, men Norge reserverte seg mot tre artikler, 12, 14 og 25, slik at fortsatt tvang mot mentalt lidende er mulig. Hvilke krav må da være oppfylt, for at staten, ved rettslig regulering, har adgang til å iverksette helsemessig begrunnede inngrep som det ikke samtykkes til,

utenfor nødrettslige og smittebegrunnede situasjoner? Og i tilfelle kan adgangen til å foreta slike inngrep gis i større utstrekning overfor mennesker som anses å ha nedsatt psykososial funksjonsevne enn andre borgere?

Verdens helseorganisasjon, WHO påpeker at det å behandle mennesker med nedsatt funksjonsevne uten deres frie og informerte samtykke er et klart og alvorlig brudd på deres rett til helse, er uetisk og i strid med CRPD.

Ungdomskampanje

Tekst: Marita

Det har lenge vært snakket om hvordan man skal gå frem for å rekruttere yngre medlemmer. Da det i høst vil være to yngre medarbeidere og to studenter på huset, tror vi dette kan være tiden for oppstart av en ungdomskampanje. Akkurat hvor-

dan denne kampanjen vil utarte seg er enda usikkert, men målet er å komme i gang med planlegging så fort som mulig. Vi oppfordrer alle til å verve nye unge medlemmer.

Dikt

Ikkje dytt

Ikkje dytt,
eg må få gå trappa sjøl.
Vil du gå fortare med andre pausar,
så er det greit det.

Ikkje dytt!
Eg må få stå her ei stund,
- kvila, kava, gråta, le.
- Ryggja og setje eine foten ned att på
forrige trinn - kjenna ekstra etter om
eg er ferdig til å gå vidare.

Ikkje dytt!
Det er så vondt å snubla.
Eg gjer det likevel, men då er det på
min måte - den er tryggast for meg.

Ikkje tru at trappa er lettare å gå
fordi du veit kva neste trinn heiter.
Men det er fint at du vinkar.

Det er trygt å ha deg saman med meg,
for eg leitar etter nokon å halde i.
Fint å ha nokon stødig bak ryggen,
nokon som kjenner trappa.

Det er tungt å gå åleine,
fint å ha deg der, men ikkje dytt! -
Eg kjem i mitt eige ganglag eg.
Det er fint å sjå at andre har kome seg opp.

Eg er i seget,
men ha tolmod med meg!

Gudrunn Lie Sæther.

Vanjas forslag til et godt arbeidsliv på Fontenehuset.

- Oppfordre og inspirere til arbeid, også til arbeid medlemmene ikke har gjort før.
- Finne hvilken ”terskel” folk hører inn under, og finn en passende ”jobb”, også for folk som ”bare” jobber på huset.
- Ikke forskjellsbehandle
- Oppfordre til likeverd, toleranse og åpenhet
- Ta alle med inn i fontenehusets hverdag. Husk alle representerer det fontenehuset ER.
- Legge til rette for kurs, skolering, arrangementer også nede. Hent gjerne kompetanse fra fagmiljøer, personer utenfra
- Ikke bruke tilbudet for å få ”kontroll” over medlemmene
- Arrangere kurs som medlemmene synes er interessante, og som ikke ”truer” deres personlige integritet på noen måte.
- Diskutere problemer, problemstillinger i plenum og kritiser, debatter konstruktivt! Og med respekt for andre!
- La alle medlemmer ta mer ansvar
- Gi fontenehuset mer ”sjel” gjennom aktivitet, engasjement og utfordrende oppgaver

Dikt

Tekst: Eva

Foto: Alf

Kompassnålen dirrer

Kompassnålen dirrer

Hit og dit

Peker nord og sør

Øst og vest

Vanskelig og velge

Riktig og galt

Hva er normalt

Livet det pendler

Opp og ned

Berg og daler

Lykke og ulykke

Glede og sorg

Kompassnålen dirrer

Hit og dit

Frem og tilbake

Berg og daler

Depresjon og mani

Riktig og galt

Hva er normalt

Vanskelig og velge vei

Og gå

Livets sti

Er krokete

Rett og vrang

Oppfor og nedfor

Oppturer og nedturer

Ingen kan gå

Den perfekte vei

Kompassnålen peker

På deg

Du må velge vei

Kolonihamen

Tekst: Lasse

Foto: Chris

Kolonihamen i Ramsvik.

19/7 Utflukt til Cecilia sin kolonihage kl. 10:00

De som var med:

Sølvi, Chris, Blandyna, Christian, Anita, Lasse, Valborg, Silje, Cecilia.

I et deilig sommervær, dro ni forventningsfulle Fontehusmedlemmer til Cecilias lukseriøse kolonihytte på Ramsvik.

Hagemøblene og interiøret var malt i fine kulørte farger (hytta var sort). Maten var det ikke noe å klage på, vi fikk servert:

Pølser m/bacon,

- Kyllingbryst,
- Hvitløksbrød,
- Potetsalat,
- Grønn salat,

Og sist men ikke minst, en fin avslutning på en vellykket dag:

- Jordbær.

Kammeratslig hilsen

Lasse

Svanevatn

Tekst: Linn C. Foto: Kjetil

Vi dro en gjeng fra Fontenehuset til Svanevatnet for andre gang. Tv'en ble fikset å båt-tur på et par sjeler, til og med bading på tøffingene. Å en som gikk på tryne i trøbåten ble det også. Om kvelden ble det god mat til å et hyggelig samlingspunkt ute. Dagen etter dro vi til Egersund på kafé, å spiste kake deretter dro vi på sjokolade fabrikken å fikk

en opplæring i hvordan vi skulle lage sjokolade. Av selveste sjokolademesteren. Det ble turer i skog og mark å mange samtaler rundt bordene, alt i alt hadde de fleste en kjekk og grei tur, men søvnen passet ikke folk, så de så noe trøtte ut på søndagsmorgen. Søndag tok vi tog og bil hjem.

Svensk Aften

Tekst; Cecilia

Hva vet vi om broderlandet? innledet Eva med, i en humoristisk form. Som om ikke dette var nok ble det vist en sketsj av en av de største sverigekomikerne for tiden, Robert Gustavsson. Svensk litteratur, i form av dikt, ble også presentert etterfulgt av kubbspill i hagen hvor to lag kjempet om seier. Det sies at kubbspillet ble oppfunnet på Gotland flere hundre år tilbake og det tror vi

to svensker på.....Bevertingen var Raggmunker med selvrørte tyttebær, og til kaffedrøsen ble det servert Eplesmuldrepai med vaniljesaus. Svensk musikk fylte både stue og hage – en imponerende spilleliste var satt opp –alt fra viser til mer rocka melodier, ja vi koste oss alle i en hele haug J Heia Sverige!

Utflukt til Aboretet

Tekst; Chris

Foto : Aboretet

Det var en solskinsdag i juli at Fontenehuset skulle ha en dags-utflukt til Arboretet. Vi møtte opp klokken 10 på huset og ble enige om, at det var greiest å ikke smøre skivene på forhånd.

Etter en spørreunde angående pålegg gikk jeg til Rima og

handlet. Klokken 11 var vi klar til avgang. Vi hadde lånt en minibus som Torleif kjørte. Om bord var Synnøve, Kristian, Lasse, Jan Tore, Elisabeth, Valborg og Hanne.

Petter stilte opp med privatbil og tok med Iris, Silje og Chris.

Da vi ankom Arboretet delte vi oss opp i grupper og skulle møtes på plassen ved langbordet etter 2 timer.

Det var en naturskjønn plass, men litt sent på året angående blomstring. Noen rhododendronbusker sto dog enda i blomst. Her fikk man ro i sjelen og ble full av fuglesang og blomsterduft, ja, en herlig opplevelse.

Etter 2 timer samlet vi oss til lunsj. Torleif laget et mini-koldtbord som så innbydende ut. Vi hadde med 2 oppskårne brød, men det var alt for lite. Vi skulle hatt med 3 brød. UTROLIG så godt det smakte i friluft sammen med en herlig gjeng med godt humør. Vi gjorde «rent bord».

Jeg tror at alle var veldig fornøyd med turen

Lederforum i Stavanger

Tekst: Cecilia

Foto: Knut

Det er et stort behov for støtte og hjelp i lederutøvelse på et fontenehus som er noe ganske annet enn å være daglig leder i annen virksomhet. Råd og støtte fra likesinnede, som har ”stått i det” er vesentlig for å gjøre en best mulig jobb. Derfor er det etablert et lederforum, som har til hensikt å møtes årlig for erfaringsutveksling. Første møte, hvor alle

fontenehusene var samlet, ble avholdt i Stavanger 4. – 5. september hvor det vesentligste var å bli kjent slik at vi blir trygge på hverandre, og lettere kan be om bistand. Erfaringsutveksling i forhold til lederrollen og omvisning m/lunsj på Fontenehuset var på agendaen denne gang., og det ble også tid til en aldri så liten bytur.

Fornøyde ledere samlet på Fontenehustrappen

Vi trenger deg som støttespiller

For å gi et bredt tilbud, er vi hvert år avhengig av økonomisk støtte, også til drift. Vil du hjelpe oss å opprettholde tilbudet? Ta kontakt.

STØTTEMEDLEMSKAP: Du kan blant annet tegne individuelt støttemedlemskap (kr. 250), bedrifts-/foreningsmedlemskap (kr. 1500) eller gi et valgfritt beløp. Som støttemedlem mottar du Fontenenytt 4 ganger i året. Bedrifter/foreninger og andre som har utvidet støttemedlemskap får 3 eksemplarer hver gang. Merk innbetalingen din med navn og adresse. Husk at beløp over kr. 500 og inntil 12.000 er fradragsberettiget, om du oppgir organisasjons-/personnummer.

TILSKUDD/GAVE? Vi er alltid glade og takknemlige for tilskudd fra våre givere, og minner om at vi også trenger økonomisk støtte til driftsutgifter som husleie, telefon, strøm og perso-

nalutgifter.

GRASROTANDELEN TIL OSS? Er du eller noen du kjenner en ivrig kunde hos Norsk Tipping? Fontenehuset Stavanger håper at flere spillere velger å støtte oss, fremfor å la 5% av innsatsen gå til "fellesfordelingen". Det enkleste er å registrere dette via internett eller mobiltelefonen din (SMS eller Norsk Tipping Mobilspill).

Hvis du er registrert spiller kan du støtte oss ved å f.eks. sende SMS til 2020 (gratis) med meldingen:

GRASROTANDELEN 971338709

Ta eventuelt strekkoden til høyre til kommisjonæren når du spiller, eller oppgi organisasjonsnummeret vårt, 971338709.

GRASROTANDELEN

FONTENEHUSET STAVANGER

Organisasjonsnummer: 971338709

32774971338709

Fontenehusets kontonr: 9685.05.50481

Vi takker våre støttespillere

STAVANGER KOMMUNE

Helsedirektoratet

Stavanger Vest

Microsoft

MENTAL HELSE

Støttemedlemmer

